

Lezen: Johannes 19:23-24

Preek over werken van barmhartigheid. Nummer 4: het kleden van de naakten.

Verdere lezingen zijn tijdens de preek

Slide   Wordle

We zijn precies in het midden. Werk van barmhartigheid nummer 4. En dat is ...

Slide   **Kleed de naakten**

Waar kom jij naakten tegen? Dat is best een lastige vraag voor de context van vandaag. Wat wordt er bedoeld met het kleden van naakten? Zijn dat mensen die geen kleding hebben? Die het koud hebben in strenge winters in Roemenië? Of die het vege lijf gered hebben in bootjes van Libië naar Italië of een Grieks eiland? Zeker, daar gaat het over. Mensen die berooid en beroofd via televisiebeelden en onze vakantiebestemmingen op onze deur kloppen. Organisaties die daar geld en kleding voor inzamelen. Daar gaat het om. Dat zijn naakten. En er is meer!

Naaktheid gaat over schuld en schaamte. Dat je hele hebben en houwen op straat is komen te liggen. Dat je in je hemd gezet bent. Dat je zoveel openheid van zaken moet geven, dat je eigenlijk helemaal uitgeleverd bent.

Naakten, dat zijn mensen die gepest worden op het werk. Zo kwetsbaar. Je voelt je zo afgewezen. Als mens. Als ze iets van je weten. En ze maken daar misbruik van. Of je krijgt een stempel en komt er vervolgens niet meer van af. Gepest wordt je. Op school. Op je werk. En het zijn er veel, zoals we elke keer weer horen in allerlei media. Dat zijn naakten.

Naakten, dat zijn mensen die in de schuldhulpverlening zitten. En die dus hun hele financiën – hun hele leven – in de openheid moeten gooien voor anderen. Die de schaamte voorbij zijn en aankloppen bij de voedselbank. Dat zijn naakten.

Naakten, dat zijn mensen die openbare zonden gepleegd hebben en er misschien nog in leven. Iedereen kan het zien. Iedereen heeft er wat over te zeggen. Zo lijkt het. Mensen over wie geroddeld en geoordeeld wordt. Het schuldgevoel is groot, ook als je er niet uit kunt komen. En dan die vingers die je nawijzen. Dat zijn naakten.

Naakt ben je als je kwetsbaar en klein bent. Als je niets op te houden hebt. Geen bescherming. Schaamte. Je leven voor de leeuwen. Gedwongen tot verantwoording, zou lijkt het. En dan komt het heel dichtbij.

En Jezus vraagt: hoe ga jij met zulke mensen om? Hoe ga jij om met hun kwetsbaarheid? Hun naaktheid? Hun schaamte?

Naakten kleden heeft te maken met deze tekst bijvoorbeeld:

Slide   1 Petrus 4:7-11

En zo zijn er wel meer teksten. Over bedekken van schuld en schaamte. Over het beschermen van de kwetsbaren. Met woorden. Met daden. Mensen die zo gemakkelijk gewond raken. Geraakt worden in hun ziel. Dat je die niet te kijk zet. Maar afdekt. In bescherming neemt. Daar zit een hele diepe gedachte onder.

Voor die gedachte wil ik je eerst meenemen naar onze tekst.

Slide   onze Heiland aan het kruis

Wat gebeurt er dat Jezus Christus naakt aan een kruis komt te hangen? Hij wordt altijd afgebeeld met een lendendoek. Ook bij crucifixen wordt de schaamte van onze Heiland bedekt. Maar zo ging het niet in die tijd. Mensen die gekruisigd werden hingen naakt. Je hangt echt te kijk.

En op zich is dat dus niet bijzonder. Onze Heiland is in die zin niet anders dan andere gekruisigden. Maar juist omdat hij onschuldig is. En zoon van God. Koning der Joden. Juist omdat hij in principe niets heeft om zich voor te schamen. Juist daarom is het wel bijzonder.

Jezus hangt naakt aan een kruis voor de mensheid. Vanwege de zonden van jou en mij. De vloek die de zonde met zich meebrengt komt op hem neer. Ongenadig. En dus hangt hij in zijn blote lijf in de moordende zon. En in de verstikkende duisternis.

Het is om de schuld van de wereld weg te dragen. Om de mens van zijn schaamte te bevrijden. Zodat we niet meer weg hoeven vluchten als God roept: mens, waar ben je? Want het is volbracht! De weg naar God is weer open. Hebreeën gebruikt het woord vrijmoedigheid. Wij mogen met vrijmoedigheid naderen tot God. Omdat Jezus onze schuld draagt.

Om zijn naaktheid te begrijpen moet je terug naar het begin.

Slide   Paradijs

Slide   Genesis 2:25

Dat is hoe God het wilde. Ze schaamden zich niet voor elkaar. Hadden ook niets te verbergen. Ze schaamden zich ook niet voor God. Het kwam niet in hen op zich te verstoppen in de bosjes. Want er was niets om je schuldig over te voelen.

Maar dan komt dat verschrikkelijke moment. De slang verleidt. Eva eet. Adam eet. Zonde.

Slide   Genesis 3:7-10

Ineens is er schaamte. Moet je je verbergen. Voor God. Voor elkaar. En God gaat daarin mee. Hij bedekt de mensen met kleding, gemaakt van dierenvellen. Vanaf nu staat er iets in tussen God en mens. Vanaf nu is er ook bedekking nodig voor mensen onderling. Juist vanwege de zonde is het te kwetsbaar als we elkaar zien zoals we zijn. Daar gaat misbruik van gemaakt worden.

Vandaar dat God ons beschermt in onze schuld. Hij bedekt onze schaamte. Alleen als je je veilig voelt kan je weer intiem zijn. Geestelijk, tussen vrienden, broeders en zusters. En lichamelijk en geestelijk, in je huwelijk. Maar vaak is dat niet het geval. God wil voorkomen dat je misbruikt wordt. En geeft de mens kleding. Hij weet hoe mensen zijn. En wil je niet het voorwerp van minachting en spot laten worden. Hij wil je kwetsbaarheid bedekken.

Daar hebben wij mensen mee te leven. In deze zondige wereld. Daar is het goed dat je niet té kwetsbaar bent. Want mensen maken daar misbruik van. Dat zie je in de geschiedenis van ...

Slide   Noach

Slide   Genesis 9:20-23

Hier zie je precies wat naaktheid uitwerkt. Als je er verkeerd mee omgaat. We weten niet hoe Cham het aan zijn broers verteld heeft. Maar we kunnen ons er wel wat bij voorstellen. Hij heeft zijn vader belachelijk gemaakt. Van een moment van zwakheid maakt hij misbruik. Het gaat niet om naaktheid op zich. Het gaat er om hoe je omgaat met kwetsbaarheid. Als je iemand ziet in zondige momenten. Of als je iemand ontmoet die niets meer op te houden heeft. Hoe doe je het dan? Sem en Jafet laten dan al zien hoe mensen met elkaar om moeten gaan. Cham laat zien hoe wij mensen van onszelf het vaak doen.

Genesis is een boek dat de grote lijnen laat zien. Wording, betekent het letterlijk. En wat je hier in het klein ziet, dat zie je in oorlogen in het groot. Ook nu nog. Ik vraag me wel eens af hoe het kan, dat er in oorlogen altijd zoveel verkracht wordt. Vrouwen, kinderen, mannen. In de tweede wereldoorlog, maar ook in de Golfoorlogen, nu door IS, in allerlei conflicten in Afrika en ga zo maar door. Komt het beestachtige van de zonde dan naar boven? Zeker! Aan beide kanten van een conflict. Het is tegelijk precies hoe je een ander, een vrouw, kind, man, hoe je iemand het best en diepst kunt vernederen. Zo kwetsbaar maken. Dat de menselijke waardigheid er onderdoor gaat. Levenslange trauma's levert het op.

In oorlogen komt het ergst naar voren. Maar ook in het gewone leven zijn we allemaal wel eens Cham. Bespotten van anderen in hun kwetsbaarheid. Afstand nemen van mensen in hun zonden. Oordelen die mensen nog verder verwonden. Vernederen van hen die vol schaamte door het leven gaan.

En je ziet door de geschiedenis heen dat God dat anders doet. En aan ons vraagt om dat anders te doen. Want Jezus draait op voor onze schuld en onze schaamte. Hij hangt kwetsbaar aan een hout op Golgota. En dus kan God onze schuld bedekken. En daagt hij ons uit dat ook bij anderen te doen.

Slide   Jesaja

Even context uitleggen. Dan lezen:

Slide   Jesaja 6:5-7

Jesaja staat in het licht van de Heer van de hemelse legers. En hij verschrompelt. Hij wil zich terugtrekken in de bosjes. Schaamte om zijn schuld. Maar een engel haalt een kool van het altaar. Daar waar geofferd wordt voor de zonde. En raakt daarmee de lippen van Jesaja aan. God bedekt de schuld zo en dat maakt Jesaja vrijmoedig om profeet te kunnen zijn. Zo gaat God er mee om. Hij vergroot de schuld niet uit. Maakt geen misbruik van kwetsbaarheid. Maar bedekt dat met zijn liefde. En schakelt Jesaja vervolgens in in zijn werk.

En aan het einde van Jesaja komt dat terug. Als het gaat over het herstel van Gods volk. Dan staat er:

Slide Jesaja 61:10

En hij roept ons op om zo ook met elkaar om te gaan. Dat zie je bij ...

Slide Paulus

Paulus gebruikt voor de gemeente een prachtige beeldspraak in 1 Korintiërs 12. De kerk als lichaam. En dan staan daar midden in deze woorden:

Slide 1 Korintiërs 12:21-25

Zo ga je om met elkaar in de gemeente. Een prachtig beeld, waarin bedekken van naaktheid een belangrijke rol speelt. Want hij bedoelt hier je geslachtsdelen. Dat zijn de kwetsbare gemeenteleden. Dat zijn de mensen waar je je misschien voor schaamt. Maar hoe gaat dat met je lichaam? Je bedekt ze juist extra goed. Je lichaamsdelen die maken dat je je naakt voelt. Die bedek je. Om je eigen kwetsbaarheid te beschermen.

Zo is het ook met mensen die kwetsbaar zijn. Die in jouw ogen zondig zijn. Als je oordeelt, dan zou je op ze neerkijken. Maar Paulus laat hier zien dat we die mensen juist moeten beschermen. Volgens mij heeft dat te maken met dit werk van barmhartigheid. Kleed de naakten. Bescherm de kwetsbaren. Bedek de schuld.

...

Om dat te kunnen doen moest de schuld wel betaald worden. Moest de schaamte wel gedragen worden. Daarom heeft Jezus naakt op Golgota gehangen. Het bloed druipt uit zijn blote lijf. Hij draagt onze schuld weg. En wij, wij krijgen ...

Slide Witte kleren

Slide Openbaring 7:13-15

We mogen weer bij God wonen. Zonder schuld en schaamte. Dat is wat Jezus voor mensen bereikt. Als je je leven laat schoonmaken door hem. Dan zit er niks meer tussen God en jou. In het wit ga je. Je bent heilig en rein.

Dat is wat God je gunt. Hij laat het je nu al zien. Ja, sterker nog: hij maakt je door de verlossing door Jezus nu al heilig, rein en nieuw. Hij nodigt je uit aan zijn hart. Je mag met God omgaan! Hij rekent je niet af op je zonden en bij hem kun je kwetsbaar zijn. Door Jezus Christus. Nou dat betekent maar één ding. Wat ga jij dan doen?

Slide   De naakten kleden

Als je ver weg ziet dat mensen berooid aankomen in Italië. Als je hoort dat mensen creperen van de kou in strenge winters of bezwijken onder de hitte van hete zomers. Dan kleed je de naakten. Dat kan niet anders.

Als je merkt dat mensen op het werk gepest worden. Of op school. Als er niemand is die het voor ze opneemt. Dan doe jij dat wel. Dan bescherm je hen in hun kwetsbaarheid. Dan kleed jij de naakten. Dat kan niet anders.

Als je merkt dat mensen zich schamen omdat ze in de schuldhulpverlening terecht komen. Als ze zich melden bij de voedselbank. Ten einde raad. Dan ontferm je je over ze. Dan kleed jij de naakten. Dat kan niet anders.

Als je ziet dat mensen afgerekend worden op hun zonden. Veroordeeld om iets wat ze deden of doen. Dan doorbreek je de keten van roddel en oordeel. Dan ga je naast iemand staan als een broeder of zuster die net zo zondig is. En neem je het voor ze op. Dan kleed jij de naakten. Dat kan niet anders.

Dan kleed jij de naakten. Dat kan niet anders.

Want...

Slide   Kolossenzen 3:12-14

Amen